

-Save This Page as a PDF-

Shamu na Kilikia wakati wa Paulo

Pamoja na Foinike, **Shamu** ilikuwa kituo kikuu cha **Wayahudi** katika kipindi cha Hekalu la Pili. Ukaribu wake na Ardhi ya **Israeli** ulimaanisha kwamba maisha ya Kiyahudi huko yalifanana kwa karibu na yale katika Ardhi, jamii ya Wayahudi wa Syria wakifanya kama washirika na washirika wazuri. Makazi ya **Wayahudi katika Syria kwa ujumla** yalikuwa ya kale sana na pengine yaliongezwa na uhamiaji Zaidi kufuatia ushindi wa Seleucid wa Yudea muda mfupi baada ya 200 BC (**Josephus Antiquities of the Jews 12.119, Jewish War 2.463, 7.43**).

Kitabu cha Obediah, mstari wa 20, kinashuhudia ukoloni wa Wayahudi kama walowezi wa kijeshi huko Shamu, ikiwezekana baada ya kutekwa kwa Yudea na Antioko wa Tatu mwaka 187 KK. Josephus anadai kwamba Siria ilikuwa na asilimia kubwa zaidi ya wakaaji wa Kiyahudi katika ughaibuni na kwamba Wayahudi na Waamini wa **Kiyahudi (ona Ag - Who were the Judaizers?)** walipatikana katika kila mji (**Vita vya Wayahudi 2.463, 7.43**). **Maandiko ya kirabi yanarekodi kuwepo kwa wapangaji wa Kiyahudi, kuwekwa rehani kwa ardhi kwa Wayahudi na watu wa mataifa (Tosefta Terumoth 2:10-11), na aina mbalimbali za umiliki katika ardhi ya Kiyahudi - ikipendekeza kwamba baadhi ya Wayahudi wanaweza kuwa na mashamba makubwa (Tosefta Terumoth 2:4). 13).**

Kilikia ilijumuisha maeneo mawili makuu kwenye pwani ya kusini-mashariki ya Anatolia: **Kilikia** Trachea (au Aspera) katika eneo la milimani magharibi mwa Mto Lamus kufikia Pamfilia, na **Kilikia** Campestris (au Pedias) uwanda wenye rutuba kusini mwa **Taurus** na magharibi mwa Amanus. mbalimbali. Jimbo hilo limetajwa katika kitabu cha Judith (kitabu cha deuterocanonical, kilichojumuishwa katika Septuagint na Biblia ya Kikatoliki na ya Othodoksi ya Mashariki, lakini hakijajumuishwa katika Apocrypha ya Kiyahudi), ambapo Nebukadreza alimtuma Holofernes, mkuu wa jeshi lake, kuwaadhibu wakazi wa **Kilikia** kwa kutotii (Judith 1:12, 2:21-25). Uasi mwingine umeandikwa katika Wamakabayo wa Kwanza 11:14.

Eneo hilo likiwa limejawa na majambazi kiasi kwamba "**Kilikia**" ikawa kisawe halisi cha "**haramia,**" Pompey alilazimika kuchukua hatua dhidi ya majambazi hao. Kushindwa kwa "**maharamia wa Kilician**" kulisababisha **Kilikia** Trachea kuingizwa katika Milki ya Kirumi, wilaya zote za Kilician ziliunganishwa na jimbo lililokuwa tayari, ambalo lilikuwa na Pamfilia na Isauria. **Tarso** ikawa mji mkuu wa **Kilikia** chini ya Pompey mnamo 66 KK, eneo la mkoa

ambalo mwanzoni lilienea kutoka Visiwa vya Chelidonia hadi Ghuba ya Issus, na Kupro iliongezwa mnamo 58 KK. Huku ikiunda kitengo cha utawala cha wilaya, **Kilikia** Pedia ilijumuisha utegemezi wa Legate ya **Shamu**, huku **Kilikia** Aspera iliunganishwa na jimbo la Likaonia.³⁴